

လူနာဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို ဆေးဝါးပညာရပ်ကဏ္ဍမှ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် ဆေးဝါးပညာရပ်ကဏ္ဍဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ နှီးနှောဆွေးနွေးပွဲအခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး မြွက်ကြားသည့်မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

ရုံးအမှတ်(၄) နေပြည်တော်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၄)ရက်

- ဒီနေ့အစည်းအဝေးကြီးဟာ pharmacists လောကကြီးတစ်ခုလုံးအတွက် အရေးကြီးပါတယ်။ Pharmacists ရဲ့ role တိုးတက်ဖို့အတွက် ဆွေးနွေးမယ့်အစည်းအဝေးကြီးဖြစ်ပါတယ်။
- ဆေးဝါးပညာရပ်ကဏ္ဍတစ်ခုလုံး ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ဆေးဝါးပညာရှင်များရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ ပိုမိုမြင့်မားရေးဟာ လူနာဘေးကင်းလုံခြုံမှုနဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့အတွက် အဲဒီကိစ္စရပ်များနဲ့ပတ်သက် တဲ့ အကြံပြုချက်များရယူပြီး အရင်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များအတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ဆန်းသစ်တဲ့အတွေး အမြင်များနဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အခုပြုလုပ်တဲ့ဆွေးနွေးပွဲဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။
- ပြည်ပနိုင်ငံများမှာ pharmacists များဟာ ဆရာဝန်များနဲ့တွဲပြီး အလုပ်လုပ်နေရပါတယ်။ အခု ဆွေးနွေးပွဲမှာ ဝန်ကြီးဌာနရှိ ဆေးဝါးပညာရှင်များရဲ့လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အခန်းကဏ္ဍတွေကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ပြီး လက်တွေ့အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့်ကိုက်ညီပြီး တတ်ကျွမ်းတဲ့ ပညာရပ်ကို အမှန်တကယ်ကိုက်ညီ အသုံးပြုဆောင်ရွက်နိုင်မယ့်လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ် ပေးနိုင်ရေးနှင့် ဆေးဝါးပညာရှင်များရဲ့ အခန်းကဏ္ဍပိုမိုမြင့်မားရေးတို့အတွက် အပြုသဘောနဲ့ ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးသွားကြစေချင်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနရှိ ဆေးဝါးပညာရှင် လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်အခြေအနေများကို စာရင်းဇယားများ အသုံးပြုဆန်းစစ်ခြင်းကိုသာမက အဖွဲ့ငယ်များဖွဲ့စည်းပြီး ဦးစီးဌာနအသီးသီး၊ ဆေးရုံဌာန အသီးသီးနှင့် တက္ကသိုလ်အသီးသီးသို့ ကွင်းဆင်းသွားရောက် ဆန်းစစ်ခြင်းများပြုလုပ်ပြီး မူဘောင်နှင့် လမ်းပြမြေပုံများ စနစ်တကျရေးဆွဲဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဆေးဝါးတက္ကသိုလ်များမှာလည်း ဆေးဝါးပညာရှင်များအတွက် ဘွဲ့ကြိုနှင့် ဘွဲ့လွန်သင်တန်းများ မှ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေး မွမ်းမံပြင်ဆင်သင့်တာတွေ၊ ဆေးဝါးပညာရပ် ကဏ္ဍတစ်ခုလုံး ပိုမိုတိုးတက်စေရေး ဆောင်ရွက်သင့်တာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနထံသို့ အကြံပြုစေချင်ပါတယ်။ အာနိသင်အရည်အသွေးပြည့်မီပြီး

ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိသော ဆေးဝါးများဝယ်ယူရေး၊ စစ်ဆေးရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း အကြံပြုချက်များ ပေးအပ်စေချင်ပါတယ်။

- ဝန်ကြီးဌာနရှိ ဆေးဝါးပညာရှင်များအတွက် မွမ်းမံသင်တန်းများနဲ့ စွမ်းဆောင်မှုမြှင့်တင်တဲ့ လုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျရေးဆွဲပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်တဲ့ အတိုင်းအတာအတွင်း ပိုမိုဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဆေးဝါးပညာရှင်များရဲ့ ရာထူးတက်လမ်းများပိုမိုရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုများ ဘယ်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေတာကိုလည်း တာဝန်ရှိသူများက ပြန်လည်ကြည့်ရှုပြီး လုပ်ငန်းအဆင့်များ မြန်ဆန်စေရေး ဆောင်ရွက်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- Seminar ဖြစ်ဖြစ် workshop ဖြစ်ဖြစ် ဘယ်လောက်အကျိုး ရှိလဲ၊ မရှိလဲဆိုတာ ဒီ seminar ရဲ့ objective က ဝေဖန်ခဲ့ခြားသုံးသပ်ရပါမယ်။ အဓိက key ကတော့ objective list and cross reference to the Agenda item နဲ့လုပ်ဖြစ်လျှင် ဒီ objective achievement ဟာ ကောင်းမှာဖြစ်တယ်။ List of participant ဟာ ဟိုကလူဒီကလူ လုပ်လို့မရပါဘူး။ Participant နဲ့ Agenda ဟာ သဟဇာတဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဘယ်သူတွေက ဘာပြောမလဲ Presenter ကို Guideline ချပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ Presenter တွေပြောတာ အရမ်းများသွားလျှင် လိုရင်းမရောက်ဘဲဖြစ်မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီမှာ present လုပ်မယ့်သူများဟာ ဒါကို emphasize လုပ်စေချင်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနမှပြုလုပ်တဲ့ အစည်းအဝေး၊ ညီလာခံ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲနှင့် သင်တန်းများစတာတွေကို အကျိုးရှိထိရောက်စွာ ပြုလုပ်ဖို့အတွက် ပြုလုပ်ရတဲ့ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မျှော်မှန်းရလဒ်များ ရရှိစေရေးအတွက် အစီအစဉ် (agenda) များ စနစ်တကျရေးဆွဲခြင်း၊ အချိန် သတ်မှတ်ခြင်း၊ နောက်ခံအကြောင်းအရာ အချက်အလက်များ ကြိုတင်ပြုစုဝေငှထားခြင်း၊ တင်ပြဆွေးနွေးသူများအနေနဲ့ အထူးပြုဘာသာရပ် ကျွမ်းကျင်မှုရှိခြင်း၊ ပွင့်လင်းစွာဖြင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးအကြံပြုခြင်း၊ အနှစ်ချုပ်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များကို စနစ်တကျမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း၊ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းပြုစုခြင်းစတာတွေကို ဆောင်ရွက်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနမှာ ဆေးနှင့်ဆေးနီးနွယ်ပညာရပ်များအလိုက် အကြံပြုအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းပြီး ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးအကြံပြုချက်များ ရယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ဆေးဝါးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပြုအဖွဲ့ကိုလည်းဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

- လူနာဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးညီလာခံများမှ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များကို လေ့လာပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မေလမှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေး ညီလာခံမှ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူနာဘေးကင်းလုံခြုံမှု လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များမှာပါဝင်တဲ့ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနေနဲ့ ဆောင်ရွက်ဖို့တိုက်တွန်းထားတဲ့ လုပ်ငန်းများကို ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်သွားစေ ချင်ပါတယ်။
- လူနာဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များဟာ လူနာရဲ့ရောဂါရာဇဝင်ကို မေးမြန်းတာကစပြီး ရောဂါသက်သာပျောက်ကင်းပြီးတဲ့အထိပါဝင်နေပြီး လူနာများဟာ ရောဂါနှင့်ကိုက်ညီတဲ့ဆေးဝါး များနဲ့ ပမာဏ၊ အကြိမ်အရေအတွက်နှင့် အချိန်ကာလမှန်ကန်စွာ ကုသမှုခံယူနိုင်ရန်အတွက် ဆေးဝါးပညာရှင်များရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။
- ပဋိဇီဝဆေးယဉ်ပါးမှုနှင့် ဆေးဝါးများကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ သုံးစွဲမှုတို့မှ ကင်းဝေးစေ ရန်အတွက် ဆေးဝါးများ၏ အာနိသင်၊ ဆေးဝါးများအချင်းချင်း အပြန်အလှန်အကျိုးသက် ရောက်မှု၊ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ စတာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး လူနာနဲ့လူနာမိသားစုများ သိရှိကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။
- အထူးသဖြင့် နာတာရှည်ရောဂါများဖြစ်သည့် သွေးတိုး၊ ဆီးချို/သွေးချိုနှင့် နှလုံးဆိုင်ရာရောဂါ များစတာတွေမှာ သုံးစွဲရတဲ့ဆေးဝါးများနဲ့ပတ်သက်ပြီး လူနာများ အသိပညာဗဟုသုတရှိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သုံးစွဲမှုများပြားသော ဆေးဝါးများနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသိပညာဗဟုသုတ အချက်အလက်များကိုပြုစုပြီး ဆေးရုံဆင်းတဲ့လူနာနှင့် လူနာမိသားစုများ ထံဖြန့်ဝေပေးသွား စေချင်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနမှ ပညာရှင်များစုစည်းပူးပေါင်းပြီး ဆေးဝါးများဆိုင်ရာအချက်အလက်များ လမ်းညွှန် စာအုပ် (Medicines Information: A Guide for Pharmacists) ကို မူကြမ်းပြုစုနိုင်ခြင်းဟာ ကောင်းမွန်ပြီး အချောသတ်မွမ်းမံမှုများပြုလုပ်ကာ နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ ဆေးဝါးပညာရှင်များထံ ဖြန့်ဝေပေးသွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒါ့အပြင် အမျိုးသားအဆင့် ဆေးဝါးမူဝါဒ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစဉ် (National Medicine Policy, Strategy, and Implementation Plan - ၂၀၁၈-၂၀၂၁) ကို ပြုစုနိုင်ခဲ့ပြီး အဆင့်လိုက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ဆေးဝါးနှင့်ဆေးပစ္စည်းကိရိယာ ဝယ်ယူဖြန့်ဖြူးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဒီပလိုမာသင်တန်းများကို လည်း ဆေးဝါးတက္ကသိုလ်များမှာ မကြာမီဖွင့်လှစ်ပြီး ပညာရှင်များ မွေးထုတ်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ လက်ရှိမှာ ဆေးရုံကြီးများမှ လွန်ခဲ့တဲ့ (၃)နှစ်တာကာလအတွင်း အသုံးပြုခဲ့တဲ့ ဆေးဝါးနှင့်ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများကို စနစ်တကျစာရင်းပြုစုကာ ထပ်မံဝယ်ယူဖို့အတွက် ခန့်မှန်းတွက်ချက်တာတွေကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဆေးဝါးပညာရှင်များအနေနဲ့ အဲဒီလို ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှုများ ပိုမိုစနစ်ကျကောင်းမွန်စေဖို့ ဝိုင်းဝန်းအကြံပြုစေချင်ပါတယ်။
- ဆေးဝါးပညာရပ်လောကကြီးတစ်ခုလုံး ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးကာ လူနာဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ အားကောင်းခိုင်မာစေရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းအကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းများကို စုစည်းဝိုင်းဝန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်သွားကြပါရန် တိုက်တွန်းပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားတက်ရောက်သူများစာရင်း-

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- ဆေးဝါးတက္ကသိုလ်(ရန်ကုန်)နှင့် ဆေးဝါးတက္ကသိုလ်(မန္တလေး)တို့မှ ပါမောက္ခချုပ်များနှင့် ပါမောက္ခများ
- အငြိမ်းစားဆေးဝါးပညာရှင်ကြီးများ
- ဆေးဝါးပညာရှင်များအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ
- ပြည်သူ့ဆေးရုံများမှ ဆေးဝါးပညာရှင်များ၊ လုပ်ငန်းအရာရှိ(ဆေးဝါး)များနှင့် ဆေးဘက် ကျွမ်းကျင်-(၂)(ဆေးဝါး)များ
- ဖိတ်ကြားထားသူများ။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)